

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-20/12-E

**Název právnické osoby
vykonávající činnost školy
a školského zařízení:** **Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768**

Sídlo: Dr. Peška 768, 537 01 Chrudim

IČ: 70 888 124

Identifikátor: 600 090 230

Právní forma: příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Jaroslavem Víškem, ředitelem školy

Zřizovatel: Město Chrudim

Místo inspekční činnosti: Dr. Peška 768, 537 01 Chrudim
Husova 9, 537 01 Chrudim
Palackého 47, 537 01 Chrudim

Termín inspekční činnosti: 4. 1. – 10. 1. 2012

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti provedené na základě podnětu ze dne 29. 11. 2011 podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů bylo zejména:

- zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v Základní škole, Chrudim, Dr. Peška 768,
- zjišťování a hodnocení naplnění a souladu školních vzdělávacích programů realizovaných v Základní škole, Chrudim, Dr. Peška 768 s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Aktuální stav školy

Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768 (dále škola) vykonává činnost základní školy (kapacita 850 žáků), školní družiny (kapacita 190 žáků), školní jídelny (kapacita 850 strážníků) a školní jídelny – výdejny (kapacita 400 strážníků) na základě zápisu v rejstříku škol a školských zařízení.

V letošním školním roce jsou žáci vzděláváni ve 22 třídách (13 tříd 1. stupně, 9 tříd 2. stupně, celkem 563 žáci). Jejich počet má v posledních třech letech vzrůstající tendenci. Kapacita školy je využita přibližně z 66 %. Školu navštěvují také žáci z okolních obcí, dojíždějící tvoří čtvrtinu z celkového počtu žáků. Ve škole je integrováno 29 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále ŠVP), pro 4 z nich byly zpracovány individuální vzdělávací plány.

Vzdělávací proces je ve všech ročnících veden podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Zdravé, spokojené a svobodné dítě rádo objevuje život“ (dále ŠVP). Je realizován projekt „Škola podporující zdraví“.

Ve školní družině (dále ŠD) je zřízeno pět oddělení, ke dni 31. 10. 2011 byli k pravidelné docházce přihlášení 144 žáci. Činnost probíhá podle Školního vzdělávacího programu školní družiny „Putujeme za poznáním“. Úplata byla od letošního školního roku zvýšená z částky 100 Kč měsíčně na 200 Kč.

Pedagogický sbor tvoří 39 vyučujících a 5 vychovatelek ŠD. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou odborně kvalifikovaní kromě dvou učitelek, které mají středoškolské vzdělání a ve škole pracují na pozici provozních zaměstnanců.

Významnou změnou ke dni 1. 7. 2008 bylo sloučení dvou škol, a to v ulicích Dr. Peška a v Husově, v jeden subjekt. Od letošního školního roku došlo k organizační změně, všechny třídy 1. stupně byly umístěny v budově v ulici Dr. Peška (bezbariérový objekt), žáci 2. stupně navštěvují budovu v Husově ulici. Část výuky tělesné výchovy probíhá také v tělocvičně v ulici Palackého. Obě školní budovy jsou strategicky umístěné poblíž autobusového i vlakového nádraží.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola nabízí základní vzdělávání se všeobecným zaměřením. Informace o činnosti školy jsou zveřejňovány zejména na internetových stránkách www.zspeska.cz, dále v místním tisku Noviny Chrudimska a měsíčníku Chrudimský zpravodaj.

Přijímací řízení dětí k povinné školní docházce probíhá v souladu s platným právním předpisem. V rozsahu možných zjištění lze konstatovat rovný přístup žáků ke vzdělávání.

V učebním plánu ŠVP jsou disponibilní hodiny přibližně z 53 % věnovány navýšení týdenní dotace českého jazyka a matematiky, 26 % je přiděleno volitelným předmětům. Jejich nabídka je dostatečně široká, reflektuje některé dílčí cíle školy (podpora výuky českého jazyka, matematiky, cizích jazyků), ale i současné trendy vzdělávání (zařazení etické výchovy, finanční gramotnosti).

Ze zápisů v třídních knihách tříd 7. a 8. ročníku pro školní rok 2010/2011 bylo zjištěno, že výuka předmětu zeměpis nebyla vedena v souladu se vzdělávacím obsahem stanoveným v ŠVP. Některé kapitoly nebyly zařazeny vůbec, nebo byly přesunuty do jiného ročníku. Na základě inspekční činnosti a dle záznamů v třídní knize VIII. A bylo zřejmé, že také v tomto školním roce obsah výuky zeměpisu nekoresponduje s ŠVP. Rovněž v předmětu občanská výchova ve třídě VI. A byl aktuálně zjištěn nesoulad probíraného učiva se ŠVP.

Neefektivní je organizace tělesné výchovy žáků 1. stupně tříd IV. A, V. A a V. B, kteří na výuku přecházejí do jiného objektu přesto, že tělocvična je v jejich budově. Zásady psychohygieny a účinné naplnění vzdělávacího obsahu tudíž nelze vždy komplexně dodržet, přesunem dochází k časové ztrátě.

Při vzdělávání žáků převažovalo frontální pojetí vyučovacího procesu s dominantní pozicí učitele. Výuka kladla důraz zejména na paměť žáků, směřovala k naplňování kompetence k učení. Občasná motivace problémovými úlohami napomáhala rozvoji logického myšlení žáků. Výjimečně byla zaznamenána výuka vedená méně vhodnými a věku žáků neodpovídajícími formami a metodami práce. Při vyučování pedagogové zpravidla respektovali individuální tempo žáků. Na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami byly kladeny stejné požadavky jako na ostatní žáky bez diferenciac učiva. Pohybové dovednosti žáků byly rozvíjeny účinnými tělovýchovnými aktivitami. Podpora výuky didaktickými pomůckami a materiálními zdroji byla efektivní, prostředky IT byly využity v malé míře.

Cíleně škola posiluje přírodovědnou gramotnost. Žáci jsou vedeni k ekologickému myšlení a ochraně životního prostředí, četné aktivity podporují šetrné chování k přírodním systémům (např. projektový den „Strom – zelené srdce krajiny“, sběr odpadových surovin, program „Příroda léčí“ a další).

Vyučující podněcovali žáky ke kultivovanému projevu, sociální vztahy žáků se jevily jako funkční. Sebehodnocení a vedení žáků k vzájemnému hodnocení se doposud nestaly běžnou součástí vzdělávacího procesu. Stejně tak v dokumentech školy deklarované motivační hodnocení žáků není dosud v plné míře uvedeno do praxe. V žakovských knížkách zcela převažují záznamy o porušování školního řádu a nedostatečné přípravě žáků na vyučování nad pochvalami a povzbuzením k další školní práci. Klasifikace žáků při přechodu z 1. na 2. stupeň byla v některých předmětech hodně přísná. Analýza celkového prospěchu ukázala minimální podíl neprospívajících žáků (cca 1 %). S výsledky vzdělávání žáků se zákonní zástupci seznamují průběžně prostřednictvím žakovských knížek, v rámci třídních schůzek a individuální návštěvou školy.

Ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a na základě diagnostikovaných speciálních vzdělávacích potřeb žáků škola vyvíjí úsilí přijímat opatření k jejich integraci. Zpracované individuální vzdělávací plány jsou funkční včetně jejich účinného vyhodnocení. Plošně není zajištěna individuální reedukační činnost, přestože mnozí vyučující absolvovali příslušný kurz. Žákům s výchovnými problémy a žákům s riziky školní neúspěšnosti jsou dle ústního sdělení výchovné poradkyně poskytovány individuální pohovory a případná další péče. Vážnější případy škola řeší ve výchovných komisích a v součinnosti se zákonnými zástupci žáků. Výchovná poradkyně dále zajišťuje kariérové poradenství a pomoc žákům při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě, pro svou funkci je kvalifikovaná.

Úroveň vzdělávání pedagogové ověřují vlastními evaluačními nástroji (ústní zkoušení, pozorování, písemné práce). Vhodným prostředkem k diagnostice zvládnutí učiva předešlého ročníku v jazykových předmětech a matematice jsou vstupní prověrky. Jejich přípravou i rozbořením se zabývají předmětové komise. Každoročně (zpravidla v 6. a 9. ročníku) probíhají i externí testy. Dosažené výsledky v testování se pohybují nad celostátním průměrem, jsou lepší než u 70 % zúčastněných škol. Několik žáků obdrželo i ocenění za vynikající úroveň vědomostí a dovedností ve srovnání s ostatními zúčastněnými vrstevníky v rámci Pardubického kraje. Zpětnou vazbou o kvalitě vzdělávání je zapojení žáků do různých soutěží a olympiád. K nejvýraznějším úspěchům patřilo například 1. místo v celostátní soutěži „Mladý umělec“ či 1. místa v krajských kolech soutěží „Evropa ve škole“, „Mladý Démosthenes“ a v soutěži recitátorů. Výborných umístění dosahují žáci i v okresních kolech dějepisných, matematických a sportovních soutěží.

Prevence sociálně patologických jevů je aplikována přirozenou formou do běžného vzdělávání i jednorázových činností školy a projektových aktivit. Organizací nejrůznějších činností (plavání, škola v přírodě, lyžařský výcvik, tvorba v keramické dílně, projektové dny, kurzy, výlety atd.) je podporován zdravý životní styl. Úrazovost žáků má setrvávající tendenci, čtenější jsou úrazy ve výuce tělesné výchovy, které škola řeší převážně opakovaným poučením žáků o pravidlech bezpečnosti. V rámci prohlídky školy bylo zjištěno, že v nářadovně nebo prostoru tělocvičen školy bylo ponechané nářadí, které Protokol o odborné technické kontrole tělocvičného nářadí a náčiní označil jako provozu neschopné. Po upozornění v průběhu inspekční činnosti škola toto nářadí odstranila a též doplnila chybějící dodatečná poučení žáků o chování.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Zdravé, spokojené a svobodné dítě rádo objevuje život“ byl na základě komparativní analýzy České školní inspekce upraven a aktualizován a je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Školní vzdělávací program školní družiny není zpracován v souladu s příslušným ustanovením školského zákona. Pro odstranění nedostatků formálního a obsahového charakteru (např. podmínky přijímání žáků, průběhu a ukončování vzdělávání, popis ekonomických podmínek a podmínek bezpečnosti žáků) byla stanovena lhůta. Vnitřní řád ŠD neobsahuje všechny náležitosti dané platným právním předpisem. Pro zákonné zástupce byla vytvořena tzv. zkrácená verze, která uváděla jiná znění některých pasáží (např. úplata za zájmové vzdělávání). Písemné přihlášky žáků, tzv. zápisní lístky, byly neúplné, v četných případech chyběla sdělení zákonných zástupců o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka. Tato skutečnost se nepříznivě promítla např. v rozdělení žáků do oddělení v odpoledních hodinách (při inspekční činnosti bylo ve stejný čas v jednom oddělení 6 žáků, v dalším 18 žáků). Z hlediska organizace zájmového vzdělávání nastal rozpor v příchodech žáků do školní družiny před vyučováním, vnitřní řád ŠD stanovuje provoz od 6:15 h, čas příchodu žáků je v dokumentaci (Docházkový sešit) zaznamenán již v 6:00 h.

Ředitel školy splňuje zákonné předpoklady pro výkon funkce. Rozhodovací pravomoci a kompetence vedení školy, ke kterému patří i dva zástupci ředitele, nejsou jednoznačně stanoveny. Důsledkem byly zjištěné rezervy ve vedení dokumentace školy (neúplnost či nesprávnost údajů). Z kontrolní činnosti nejsou vždy vyvozovány konkrétní závěry a opatření s následnou zpětnou vazbou. U některých pracovníků zodpovídajících za určitou oblast (výchovné poradenství, prevence) byla zjištěna absence písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah práce, navržená a realizovaná opatření. Vedení školy má zpracovanou reálnou koncepci rozvoje školy na základě strategických záměrů. Zajišťuje spolupráci s partnery školy (zřizovatel, okolní základní školy a mateřské školy, vzdělávací centra, poradenská pracoviště a další).

Četnost dalšího vzdělávání pedagogů je nerovnoměrná. Jen přibližně čtvrtina členů pedagogického sboru je v této oblasti aktivní a zúčastňuje se každoročně více vzdělávacích akcí. Ke specializačnímu studiu jsou učitelé motivováni minimálně. Pouze zástupkyně ředitele školy je specialistou v oboru ICT, ostatní koordinátoři (ŠVP, environmentální výchovy, prevence sociálně patologických jevů apod.) neabsolvovali příslušné studium.

Obě školní budovy jsou propojeny intranetovou sítí. Kmenové třídy jsou převážně prostorné, žákovský nábytek odpovídá antropometrickým parametrům. V obou objektech škola disponuje řadou odborných učeben s různou úrovní vybavení (např. učebna pro cizí jazyky, biologie - chemie, fyziky, cvičná kuchyň, dílny). Některé z nich jsou doplněny interaktivní tabulí (celkem 6), dataprojektory, počítači. Účelově jsou zařízeny počítačové učebny včetně nového nábytku. Problematická se jeví výuka při vysokém počtu žáků (34), přičemž žáci mj. nemají v některých učebnách k dispozici ani základní prostor na lavici. Nedostatkem je u tělocvičny v Husově ulici jen jedna šatna a společné hygienické zázemí pro chlapce a dívky, přístupné pouze z nářadovny, což je v rozporu s platným právním předpisem.

Všechna oddělení ŠD jsou umístěna v budově v ulici Dr. Peška. K dispozici mají odlišně velké prostory, zařízené jak pro zájmovou činnost starším i nově pořízeným vybavením, tak i běžným žákovským nábytkem, který byl mnohdy pro žáky nižších ročníků nevhodný. Rozmístění jednotlivých oddělení do všech pater budovy se z hlediska efektivní organizace zájmového vzdělávání jeví neúčelné.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu a provozní dotace od zřizovatele umožňují realizaci vzdělávání dle školního vzdělávacího programu. Dalším poměrně významným zdrojem financí je úplata za zájmové vzdělávání, dosud se však tyto prostředky přímo na činnost školní družiny využívaly jen z malé části.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola poskytuje vzdělávání v souladu s údaji zapsanými v rejstříku škol a školských zařízení. Je zajištěna dostatečná informovanost o vzdělávací nabídce školy. Školní preventivní strategie umožňuje předcházet sociálně patologickým jevům. Systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami má rezervy v individuální péči.

Řízení školy provází dílčí nedostatky v oblasti vymezení kompetencí a kontroly. Personální podmínky umožňují realizaci vzdělávacích programů. K velmi dobrým materiálním podmínkám přispívá množství odborných učeben. Negativem je neefektivní organizace výuky tělesné výchovy některých tříd 1. stupně a u jedné z tělocvičen pouze společné hygienické zázemí pro chlapce i děvčata.

Aktualizovaná verze Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Zdravé, spokojené a svobodné dítě rádo objevuje život“ je zpracována v souladu se zásadami Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Pozitivem je široká nabídka volitelných předmětů. Výuka zeměpisu a občanské výchovy nebyla vedena podle ŠVP.

Vzdělávací proces směřuje k naplňování ŠVP s důrazem na podporu zdravého životního stylu a ekologickou výchovu. Z výsledků externích testů je zřejmé, že úroveň vzdělávání žáků je lepší než celostátní průměr. Žáci dosahují významných úspěchů i v nejrůznějších soutěžích.

Školní vzdělávací program školní družiny není sestaven v souladu s příslušným ustanovením školského zákona, dokumentace ŠD vykazovala nedostatky.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, požaduje do 31. 3. 2012 zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků

- **v poskytování vzdělávání v předmětech zeměpis a občanská výchova v souladu se ŠVP (§ 164 odst. 1 písm. b) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů),**

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, požaduje do 31. 3. 2012 podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků

- **ve zpracování ŠVP školní družiny (§ 5 odst. 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů),**
- **ve zpracování vnitřního řádu školní družiny (§ 30 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů),**
- **v doplnění dokumentace žáků přijatých do školní družiny (§ 9 odst. 4 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů).**

Zprávu o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků a dále zprávu o odstranění zjištěných nedostatků zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e -podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Příloha: Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 10. 2. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Mgr. Eva Škodová v. r.

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka

Mgr. Olga Příhodová v. r.

Datum a podpis ředitele školy a školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Chrudimi dne 17. 2. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jaroslav Víšek, ředitel školy

Mgr. Jaroslav Víšek v. r.

Připomínky ředitele školy a školského zařízení

Připomínky nebyly podány.